

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Урок № 5

Дата: 28.12.2022

Тема: Сучасна глобальна економіка та тенденції розвитку

Мета: охарактеризувати поняття сучасної глобальної економіки та тенденції розвитку; розвивати сформовані здібності, виховувати професійну компетентність.

Хід уроку:

Щороку світова економіка стає більш взаємозалежною. На це, зокрема, указує, що обсяги зовнішньої торгівлі зростають швидше, ніж саме виробництво. Тому все частіше використовується таке поняття, як глобальна економіка. Її розглядають як якісно новий етап розвитку світової економіки, що поступово перетворюється на цілісну систему, утворену величезною виробничою, глобальною фінансовою та планетарною інформаційною сферою.

Розглянемо причини утвердження глобальної економіки.

- 1) Науково-технічний прогрес (НТП). Він полягає в потужному розвитку науки й швидкому втіленні її досягнень у виробництво. Зокрема, завдяки цьому відбувається розвиток транспорту й зв'язку. За останнє століття швидкість пересування, зв'язку та обробки інформації зросла більш ніж у 100 разів. Це дало можливості швидко долати відстані, а також знизити вартість транспортування.
- 2) Розширення сфери діяльності міжнародних організацій і спрощення умов здійснення зовнішньоторговельної діяльності. Розширення економічних зв'язків між окремими країнами і регіонами світу викликало у другій половині ХХ ст. посилений розвиток міжнародної економічної інтеграції — процесу взаємного зближення і взаємодоповнення господарств країн світу. Унаслідок цього у світі виникли численні міжнародні економічні організації. Однією з найважливіших є Світова організація торгівлі (СОТ), яку було створено з метою вироблення єдиних правил міжнародної торгівлі та запобігання «торговельним війнам», що відбувалися раніше. Її членами є понад 150 країн світу (серед них і Україна).
- 3) Поширення сучасних стандартів продукції та послуг. Як правило, це відбувається завдяки поширенню у світі продукції відомих торгових марок («Кока-Кола», «Проктер енд Гембл», «Нестле» тощо), існуванню мережі магазинів побутової електротехніки («Соні», «Філіпс», «Панасонік» тощо) або ресторанів швидкого харчування (зокрема «Макдональдс»).
- 4) Зростання значення транснаціональних корпорацій (ТНК). В умовах глобалізації компанії всього світу прагнуть знайти нові шляхи збуту товарів і послуг, зайняти вільні ніші ринку, скористатися досягненнями НТП і в такий спосіб повніше задовольнити потреби людей. Цей процес супроводжується концентрацією все більших обсягів виробництва в руках великих ТНК.

Транснаціональні корпорації (ТНК) — великі компанії, які мають виробничі підрозділи в багатьох країнах світу, тобто це сукупність підприємств (дочірніх фірм), розташованих у різних країнах світу й підпорядкованих одній «материнській» компанії. На відміну від звичайних великих підприємств, ТНК переміщують за кордон не товар, а сам процес виробництва, залучаючи до нього місцеву робочу силу. Соціально-культурна підсистема належить до духовного життя людей: освіта, виховання, культура, мистецтво, задоволення інших соціально-культурних потреб. Підсистема формується й розвивається в

результаті передачі досвіду новим поколінням, а також у процесі обміну культурними цінностями між народами.

Виробництво — це процес перетворення природних ресурсів на товари й послуги через технологію та організацію виробництва. Саме на природні ресурси у вигляді природного матеріалу або підготовленої сировини (їх об'єднують під назвою предмети праці) спрямована праця людини. Наприклад, це може бути природний газ, із якого виробляють різноманітну продукцію (зокрема азотні добрива, пластик). Вплив людини на предмети праці здійснюється за допомогою засобів праці.

Розвиток сучасного виробництва неможливий без міжнародної спеціалізації та кооперування. Поняття «спеціалізація» та «кооперування» вам уже знайомі, але тепер ми їх розглянемо з точки зору формування глобальної економіки, де вони виступають як форми міжнародного географічного поділу праці. Отже, міжнародна спеціалізація передбачає виробництво в тій чи іншій країні певних видів продукції або надання послуг для реалізації на світовому ринку. Завдяки цьому відбувається обмін результатами економічної діяльності між різними країнами.

За сучасних умов стійке економічне зростання значною мірою залежить від науки, технологій та інновацій. Вони забезпечують стрімкий розвиток наукоємних виробництв, швидке оновлення продукції, дають поштовх до науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР). Усе це потребує значних капіталовкладень, спеціалістів високої кваліфікації, спеціального обладнання. Це обумовило формування унікального ринку, на якому переважно обмінюються результатами інтелектуальної діяльності. Наприклад, світовий ринок технологій являє собою велику сферу обміну з метою підвищення технічного й технологічного рівня виробництва.

Важливим елементом глобальної економіки є **вільні економічні зони (ВЕЗ)**. Їх розглядають як певну територію тієї чи іншої країни, де встановлюються пільгові умови економічної діяльності. Пільги стосуються зниження або скасування податків, спрощення валютного та візового режимів. Метою створення ВЕЗ є залучення іноземного капіталу, упровадження сучасних технологій, насичення внутрішнього ринку високоякісною продукцією, прискорення економічного розвитку окремої території, навчання й підготовка висококваліфікованих спеціалістів, збільшення обсягів зовнішньої торгівлі, вирішення проблеми зайнятості. ВЕЗ активно та успішно працюють у багатьох країнах, зокрема в Китаї, США, Великій Британії, Німеччині, Польщі, Ірландії.

Урок № 6

Дата: 28.12.2022

Тема: Первинний сектор економіки

Мета: охарактеризувати поняття первинного сектор економіки; розвивати сформовані здібності, виховувати професійну компетентність.

Хід уроку:

Економічне зростання країни залежить від доданої вартості, яка формує основу її національного багатства. Під поняттям «додана вартість» розуміють ринкову вартість готової продукції за вирахуванням вартості сировини, матеріалів, напівфабрикатів та інших ресурсів, що використовуються в процесі її виробництва. Зважаючи на те, що виробництво зазвичай передбачає кілька стадій, утворюються ланцюги, які, зокрема, можуть включати:

- видобуток мінеральних ресурсів;
- первинну переробку мінеральних ресурсів із метою отримання сировини;
- переробку сировини з метою отримання напівфабрикатів;
- отримання проміжної готової продукції;

- використання проміжної готової продукції в інших виробництвах для отримання кінцевого продукту;
- реалізацію кінцевого продукту (іноді ще і його споживання).

Глобальні ланцюги є основою потоків товарів та послуг між країнами й тому стають важливою умовою для існування відповідних міжнародних ринків. Міжнародний ринок товарів — складова частина глобальної економіки, що являє собою процес купівлі та продажу з метою задоволення потреб у товарах та отримання доходу. Завдяки йому формується система стійких товарно-грошових відносин між продавцем і покупцем (іноді за участю посередників), якими можуть бути держави, компанії, підприємці.

Реалізуючи свої товари на міжнародному ринку, країна отримує можливість широких торговельних контактів, що дозволяє обміняти товари, на яких вона спеціалізується, на товари, виробництво яких економічно не вигідне.

Основними елементами інфраструктури сучасного міжнародного ринку товарів є:

- міжнародні товарні біржі;
- міжнародні аукціони, ярмарки та інші форми небіржового посередництва;
- міжнародні комерційно-виставкові комплекси, торгові доми.

Найбільше значення мають міжнародні товарні біржі (здебільшого вони є акціонерними компаніями). Це організований торговельний майданчик, де зустрічаються продавці й покупці, укладають угоди, згідно з якими товари надходять до країни (до конкретного підприємства).

На розвиток сільського господарства впливають природні, соціальні, економічні чинники. Потужними виробниками сільськогосподарської продукції є найбільші за розмірами й кількістю споживачів країни, зокрема Китай, Індія, США, Бразилія, Індонезія. Крім США, серед світових лідерів низка інших високорозвинених країн із підприємницьким високотоварним виробництвом: Франція, Німеччина, Велика Британія, Канада, Австралія. На вугілля, нафту й природний газ припадає 90 % первинних джерел енергії.

Міжнародний ринок товарів стає все більше регульованим завдяки таким організаціям, як Світова організація торгівлі (СОТ), Міжнародний валютний фонд (МВФ).

Основа конкуренції на міжнародному ринку товарів — їх споживчі властивості й ціна. На ньому використовуються світові ціни, які формуються під впливом співвідношення світових попиту та пропозиції на той чи інший товар.

Питання для самоперевірки:

1. Дайте визначення поняття «глобальні ланцюги доданої вартості».
2. Як ви розумієте, що таке міжнародний ринок товарів?

Домашнє завдання: дати відповіді на питання для самоперевірки, законспектувати матеріал з теми.

Рекомендована література: . Географія (рівень стандарту): підручник для 11 класу, закл. заг. серед. освіти / В. В. Безуглий, Г. О. Лисичарова. – Київ: Генеза, 2019.

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта:

kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200,

але не пізніше 20:00